

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Олег КУКЛІН

«21» серпня 2024 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
З ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ**

**для здобуття освітньо-професійного ступеня
фахового молодшого бакалавра
на основі базової середньої освіти
зі спеціальності 022 «Дизайн»**

РОЗГЛЯНУТО

та рекомендовано до

затвердження

на засіданні циклової комісії

природничо-математичних та

гуманітарних дисциплін

протокол № 8 від 20.03.2024 р.

Черкаси – 2024

Програма співбесіди для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра на основі базової середньої освіти зі спеціальності 022 «Дизайн».

Черкаси, 2024 р. 15 с.

Розробник:

В.М. МУЗИЧЕНКО – викладач-методист, завідувач
відділення дизайну

*Затверджено на засіданні приймальної комісії
Черкаського державного бізнес-коледжу
(протокол № 1 від «21» березня 2024 р.)*

© Черкаський державний
бізнес-коледж, 2024

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Концепція співбесіди	5
Правила проведення співбесіди	5
Перелік орієнтовних питань для усної співбесіди	9
Критерії оцінювання завдання	10
Аналіз роботи	12
Рекомендована література	15

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму співбесіди для вступу на навчання для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 022 «Дизайн» (галузь знань 02 «Культура та мистецтво») складено відповідно до Порядку прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти в 2024 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 245 від 29 лютого 2024 року (зі змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України № 323 від 14 березня 2024 року) та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 11 березня 2024 року за №356/41701.

Метою співбесіди є визначення рівня наявної у вступника художньої й загальнокультурної підготовки, рівня теоретичних і практичних знань у різних сферах мистецтва, естетичні переваги, уміння креативно й образно мислити, здатність генерувати нові ідеї, активно займатися творчою, дослідницькою діяльністю, що необхідно для опанування майбутньої професії. Результати проходження абітурієнтами співбесіди є визначальними при вступі на місця регіонального замовлення Черкаського державного-бізнес-коледжу.

Пропонована орієнтовна програма розрахована на проведення співбесіди по рисунку абітурієнта, для визначення наявності творчого потенціалу, ступеню його підготовки, володіння технічними засобами вираження для передачі своїх ідей та задумок, проектного мислення.

Програма окреслює обсяг знань і вмінь отриманих на протязі 7 років загальноосвітньої школи.

У співбесіді беруть участь усі абітурієнти, що претендують на місця регіонального замовлення.

Під час проведення співбесіди абітурієнти повинні дотримуватись таких вимог:

- зберігати тишу;
- не користуватися довідниковими матеріалами (навчальними посібниками, електронними записними книжками, а також будь-якими іншими засобами);
- не користуватися засобами оперативного (мобільного) зв'язку;
- не покидати меж території, яка встановлена прийнятною комісією для проведення співбесіди.

КОНЦЕПЦІЯ СПІВБЕСІДИ

Співбесіда направлена на виявлення у абітурієнтів творчих здібностей до зображення фігур та уміння логічно мислити, вирішуючи прості творчі завдання.

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ

Співбесіда проводиться за результатами представленого рисунка для оцінювання рівня підготовки вступника, володіння ним базовими знаннями з побудови тривимірної форми, принципів композиційної організації площини аркуша.

Основні завдання проведення співбесіди полягають в наступному:

1. Перевірка навичок з виконання побудови олівцем.
2. Виявлення вмінь щодо створення певної композиції; передача в рисунку конструктивної будови, форми та об'єму складових композицій.
3. Перевірка навичок з передачі пропорцій предметів, світло-тонової характеристики.
4. Виявлення вміння відтворення матеріальності простих предметів.

5. Перевірка загальних термінів і понять виконання рисунка, вміння навести приклади їх застосування.

Для проходження співбесіди **абітурієнти повинні знати:** правила лінійної та повітряної перспективи, основні пропорції побудови предметів, загальні правила побудови предметів, збереження пропорційних співвідношень складових композицій в побудові, відтворення об'єкта.

Вступники повинні вміти:

- зобразити запропоновану постановку пропонуємих предметів з урахуванням всіх композиційних закономірностей та за усіма правилами композиції зображувальної площини;
- передати скорочення плоских та об'ємних фігур відносно лінії горизонту;
- виконувати конструктивну побудову кожного запропонованого предмета із дотримання пропорцій та використовуючи закони лінійної перспективи;
- володіти методами побудови перспективних зображень предметів комбінованої форми;
- виконувати поетапне зображення лінійної конструктивної побудови предметів;
- правильно закомпонувати зображення на площині паперу;
- володіти навичками ведення графічного аналізу;
- виявляти м'які та контрастні тональні співвідношення;
- виявляти основні пропорції, характер і пластичний взаємозв'язок між частинами і цілим;
- виявляти об'ємність і положення кількох предметів у просторі;
- побудувати композицію постановки із складових елементів, враховуючи пропорції, просторові співвідношення;
- ескізувати і послідовно створювати побудову постановки від загальних окреслень головного і складових елементів композиції

до лінійного і тонального завершення, з виявленням цілісності форми та змісту;

- користуватися основними графічними художньо-виразними засобами композиції;
- передавати форму, об'єм, текстуру предметів і їх співвідношення засобами світло-тіні;
- виконувати роботу послідовно, від загального до часткового;
- завершувати роботу проробкою деталей та узагальненням, доводячи до цілісності та художньої виразності;
- аналізувати і передавати засобами графічного зображення найтипівіші риси предметів, форму, фактуру, об'єм, положення в просторі тощо.
- володіти графічними прийомами та засобами виразності: лінією, тоном для передачі пропорцій, пластики та матеріальності форм у просторі.

Для співбесіди абітурієнти виконують рисунок натюрморту з побутових предметів побуту (глиняні або керамічні глечики, вази, макітри) та предмету та муляжу (яблуко, огірок, груша і т. п.), фон – однорідний на папері формату А3 (297мм x 420 мм). Матеріал виконання: олівець. Виконаний рисунок повинен відповідати таким вимогам: точно передавати зовнішній вигляд, конструкцію, пластику, пропорції; бути оптимальним за розміром цілісним зображенням тривимірної форми, гармонійно закомпонованим на площині аркуша.

Вступники повинні композиційно правильно розмістити предмети постановки на аркуші паперу, визначивши габаритні розміри постановки та її загальну форму, передати пропорції предметів, конструктивну та реальну форму з урахуванням умов перспективи. Передати об'єм та матеріальність предметів за допомогою тону.

Для цього необхідно:

1. Обрати формат аркуша (розміри вертикальні, горизонтальні).

2. Визначити розмір та пропорції предметів.
3. Узгодити послідовне виконання всіх етапів роботи над постановкою в цілому, а не над окремими його складовими елементами.
4. Правильно розташувати зображення в предметів на аркуші. Уточнити взаємне розташування частин постановки
5. Зробити конструктивну будову предметів.
6. Перевірити симетрію предметів постановки.
7. Визначити характерні особливості та фактури предметів.
8. Передати форму, об'єм, фактуру та матеріальність, тональні відношення, рефлексів, власних і падаючих тіней. Передати простір (повітряна перспектива).
9. Узагальнити тональні співвідношення всіх елементів постановки на відповідному рівні завершеності завдання.

ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ

1. Як ви розумієте терміни «пропорції» в образотворчому мистецтві.
2. Що таке «ракурс» та «рефлекс»? Чи присутні рефлекси в вашій роботі?
3. Поясніть, як відбувається «моделювання форми» тоном? Продемонструйте на прикладі власної роботи.
4. Як ви у своїх роботах вимірюєте співвідношення пропорцій об'єктів?
5. Чим відрізняються тіні (власна і падаюча)?
6. Що таке лінія та тональна пляма у рисунку? Продемонструйте на прикладі власної роботи.
7. Що таке тональний контраст та блік у рисунку? Продемонструйте на прикладі власної роботи.
8. Що таке перспектива у зображеннях? Поясніть на прикладі власної роботи.
9. Яка поверхня відбиває більше світла? Продемонструйте на прикладі власної роботи.
10. Що означає термін «штрих» в техніці рисунка? Чи використовувати ви штрих у власній роботі?
11. З чого складається об'єм в рисунку? Поясніть на прикладі власної роботи.
12. Як фактура предмету впливає зображення? Поясніть на прикладі власної роботи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

51-55 – ставиться за майстерно виконаний рисунок та за вичерпні відповіді при його обговоренні. У роботі має бути представлена вдала композиція, чітка конструктивна логіка у відтворенні форми (об'єму) та правильна передача пропорцій предметів, правильне вирішення в тоні; витончені гармонійні взаємозв'язки та взаємовпливи з передачею рефлексів; лінійна та повітряна перспектива; майстерність у володінні технікою рисунка.

46-50 – ставиться за рисунок, який має гармонійне виконання постановки, вдалу композицію, чітку конструктивну логіку у відтворенні форми (об'єму), правильну передачу пропорцій, правильне вирішення в тоні, передачу рефлексів; певну майстерність у володінні технікою рисування. Однак рівень майстерності виконання дещо зменшений, робота містить несуттєві відхилення технічного характеру, менш композиційно узгоджена, а її виконання менш досконале в побудові.

41-45 – ставиться за роботу в якій спостерігається грамотна, однак дещо невідповідна композиція, недостатня конструктивна логіка у відтворенні форми (об'єму) та відносно правильна передача пропорцій, приблизне вирішення в тоні, узгоджені взаємозв'язки між предметами, що зображуються; первинні уміння володіти технікою.

36-40 – ставиться за роботу, яка в цілому відповідає всім вимогам, але містить незначні похибки, що принципово не впливають на повноту і правильність виконання завдання. В роботі присутні незначні порушення у відтворенні форми при передачі основних пропорцій, можуть бути нечіткі вирішення в тоні, відносно уміння володіти технікою рисунка.

31-35 – ставиться за роботу, яка в цілому відповідає основним вимогам, але присутні незначні недоліки в композиційному вирішенні постановки й невеликі порушення у відтворенні форми

та передачі пропорцій; може бути нечітке вирішення в тоні; проте, обов'язкові навички у володінні технікою рисування.

26-30 – ставиться за роботу яка не зовсім відповідає основним вимогам, присутні недоліки в композиційному вирішенні й порушення у відтворенні форми й передачі пропорцій та об'єму, але такі, що не змінюють основних параметрів постановки.

21-25 – ставиться за роботу в якій є недоліки в композиційному вирішенні й порушення у відтворенні форми й передачі пропорцій та об'єму, але такі, що відносно відтворюють основні параметри постановки; нечітке вирішення в тоні; але присутні навички у володінні технікою рисунка.

16-20 – ставиться за роботу, де є значні недоліки в композиційному вирішенні та порушення у відтворенні форми та передачі пропорцій; нечітке вирішення в тоні; проте, продемонстровані навички у володінні технікою рисування.

11-15 – ставиться за роботу з неграмотним композиційним вирішенням та порушенням форми та передачі основних пропорцій; присутні помилки у вирішенні постановки в тоні та у володінні технікою рисування.

6-10 – ставиться за роботу з неграмотним композиційним вирішенням натюрморту, зі значними порушеннями у відтворенні форми та передачі основних пропорцій в тоні, за відсутність повітряного середовища в якому вони знаходяться; незначні основні навички володіння технікою рисування.

1-5 – оцінка незадовільна. Поставлені завдання взагалі не вирішені. Така робота не відповідає вимогам фахового випробування.

Конкурсна комісія приймає рішення щодо оцінювання робіт відкритим голосуванням та заповнює бланк оцінювання фахового випробування.

АНАЛІЗ РОБОТИ

№ з/п	Критерії оцінювання		Шкала оцінювання	Набрані бали
1.	Композиційне розташування предметів в заданому форматі; досягнення цілісності композиції, масштабність та рівновага зображення	Вдале розташування обраних предметів в заданому форматі, цілісність постановки, знайдена рівновага відносно композиційного центру	6-11	
		Незначні похибки в композиційному розташуванні та побудові предметів натюрморту	1-5	
		Композиційна будова незадовільна, відсутнє поєднання предметів у натюрморті та цілісність сприйняття	0	
2.	Дотримання та правильне відтворення пропорційних відношень та співвідношень розмірів кожного з предметів	Відповідність форми, розміру та розташування предметів в постановці.	6-11	
		Незначні похибки, які не впливають на цілісність сприйняття зображення	1-5	
		Пропорції та форма предметів не відповідають дійсності,	0	

	постановки та особливостей їх форми	порушення взаємозв'язку предметів		
3.	Виявлення форми предметів засобами світлотіньових відношень, передача взаємного тонового зв'язку. Передача об'єму та матеріальності зображуваних предметів натюрморту	В роботі присутня вдала передача загального тону предметів, відчувається взаємозв'язок між ними, матеріальність та об'єм предметів	6-11	
		Незначні порушення передачі тону предметів постановки. Недостатньо виражена матеріальність та об'єм предметів	1-5	
		Відсутня передача тону предметів та взаємозв'язок між ними, матеріальність та об'єм предметів	0	
4.	Технічність виконання штрихування постановки предметів. Культура штриха.	В роботі відчувається гармонійне використання штриховки. Присутня стильова єдність та культура штриха	6-11	
		Недостатнє володіння технікою штрихування.	1-5	
		Відсутнє володіння технікою штрихування.	0	
5	Відповідність виконаного	Відповідність зображення, обраній	6-11	

завдання постановці. Естетичність виконання, відповідність зображення постановці, досягнення цілісності зображення.	групі предметів, присутність цілісності та культури виконання, робота має естетичний вигляд		
	Незначні порушення цілісності та культури зображення, що не впливає на загальне враження від роботи	1-5	
	Відсутня цілісність зображення, робота неохайна, незавершена. Невміле використання графічних матеріалів, низька естетика виконання	0	
Разом:		0-55	

Рішення комісії оформляється протоколом. Протокол складається та здається відповідальному секретарю приймальної комісії в день проведення конкурсу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бьорд М. 100 ідей, що змінили мистецтво. Київ: ArtHuss, 2019. 216 с.
2. Гребенюк Г. Є. Основи композиції та рисунку. Київ: Техніка, 1997. 222 с.
3. Качинська Г. Вивчення перспективи на уроках образотворчого мистецтва. Мистецтво і освіта. 2002. №2.
4. Кириченко М. А. Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти. Київ: Вища школа, 2002. 168 с.
5. Образотворче мистецтво: енциклопедичний ілюстрований словник-довідник. А. Пасічний. Київ: Факт, 2007. 680 с., іл.
6. Тадем Е., 50 креативних ідей малювання олівцем. Пер.з англ. В. Кучменко. К.: Видавнича група КМ-БУКС, 2018. 224 с.: іл.
7. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: теоретико методологічні основи комплексного навчання: навчальний посібник. Львів. Аверс. 2010. 496 с.